

По-друге, захист наявного власного банківського бізнесу – розробка плану дій на випадок надзвичайних ситуацій; скорочення витрат; підготовка та управління роздрібним та корпоративним ризиками; управління активами, зваженими за ступенем ризику, перегляд продуктової та клієнтської політики, а також системи стимулювання; використання цінових можливостей.

По-третє, робота на перспективу – перегляд позиції банку, адаптація бізнес-моделі; визначення пріоритетності інвестицій та проектів; підвищення організаційної ефективності; удосконалення системи управління; аналіз можливості злиття та поглинання, реалізація стратегії інтеграції.

Література:

1. Неизвестная Е.В. Маркетинговый аспект банковской конкуренции / Е.В. Неизвестная // Проблемы экономики. – 2015. – № 3. – С. 208–215.

2. Хамидуллин А.В. Основные факторы конкурентного преимущества коммерческого банка в экономике региона / А.В. Хамидуллин // Экономические науки. – 2011. – № 1(74). – С. 78–80.

3. Коваленко В.В. Грошово-кредитна політика та її вплив на подолання структурних дисбалансів економіки України / В.В. Коваленко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 12. – С. 445–449.

4. Зверяков М.І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М.І. Зверяков, В.В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13–23.

Тетяна КОЦЮК

студентка факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к. е. н., доцент кафедри банківської справи Сороківська З.К.

СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Розвиток сільськогосподарського виробництва у ринковому середовищі можливий лише за умови його ефективного фінансового забезпечення. Реалії сучасного економічного стану і специфіка галузі зумовлюють неспроможність сільського господарства нормально функціонувати використовуючи лише власні ресурси. Тому підвищення економічної ефективності аграрних підприємств неможливе без залучення коштів із зовнішніх джерел. Як показує вітчизняний і зарубіжний досвід, одним з основних джерел фінансування виступають позики комерційних банків.

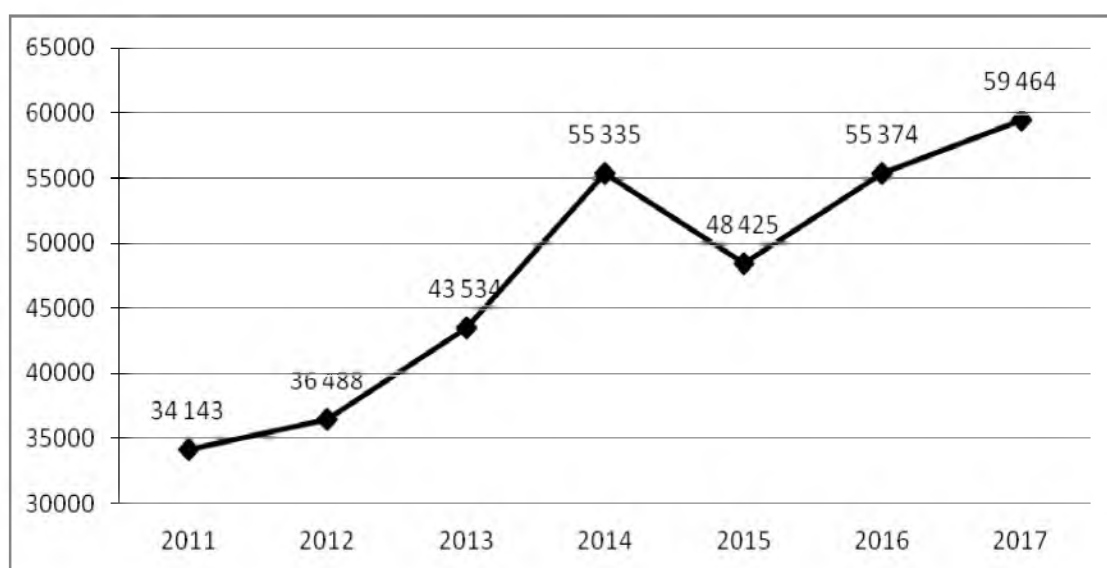
Доступ аграрних товаровиробників України до позичкових ресурсів був і залишається досить складним, що спричинене рядом основних проблем, до яких відноситься:

- нестача кредитних ресурсів для розвитку малого і середнього бізнесу на селі;
- висока вартість банківських кредитів;
- складність процедур одержання кредитів;
- неможливість надання у заставу земельних ділянок сільськогосподарського призначення або прав оренди на них;
- відсутність гарантійного механізму при залученні кредитів [1, с. 273].

Однією з вагомих проблем, також, є те, що комерційні банки, як правило, працюють з великими агрохолдингами. 86% зареєстрованих в Україні агропромислових підприємств - це ті, у кого менше 500 га. землі, проте, лише 2% з них кредитуються комерційними банками. Це зумовлено низкою перелічених вище проблем кредитного забезпечення аграрного сектору, а також, недовірливим ставленням аграріїв малого та середнього бізнесу до можливості розширення виробництва за рахунок позикових коштів [2, с. 109].

Слід зауважити, що частка агрокредитів серед інших кредитів, виданих комерційними банками України, є дуже малою. Зокрема, станом на кінець 2017 року обсяг кредитування сільськогосподарського виробництва становив 59,5 млрд. грн.. А це, в свою чергу, становить лише 6,1% в загальній структурі кредитування комерційними банками [3].

Варто також розглянути динаміку кредитування сільськогосподарських підприємств за останні декілька років (рис 1).

Рис 1. Обсяг кредитів, наданих комерційними банками сільськогосподарським корпораціям за 2011-2017 рр., млн.. грн. [3].

Даний графік відображає позитивну динаміку зростання обсягів кредитування агропромислового комплексу за останні 3 роки. Проте, на фоні значного зростання загальних обсягів наданих кредитів впродовж останніх років (в 5,2 рази), обсяг кредитів підприємствам АПК за цей же період зріс всього лиш в 1,3 рази. Це зумовлює поступове скорочення їхньої частки в структурі загального кредитування [4, с. 88].

До банків-лідерів, які здійснюють активне кредитування агропромислового комплексу належать: «Райффайзен Банк Аваль» (близько 32% від загальної суми кредитів, виданих сільськогосподарським товаровиробникам), «Промінвестбанк» (близько 17%), «ПриватБанк» (близько 8%), «ПроКредит Банк», «Креді Агріколь» [5, с.74].

Основними шляхами удосконалення банківського кредитування підприємств АПК є:

- розробка нових програм кредитування сільськогосподарських товаровиробників, які максимально враховують особливості галузі;

- забезпечення мінімізації невизначеності при банківському кредитуванні підприємств агропромисловості;
- підвищення рівня управління ризиками при кредитуванні аграрних підприємств;
- забезпечення належної державної підтримки у сфері пільгового кредитування;
- законодавче врегулювання прав і обов'язків учасників кредитного процесу [1, с. 276].

Особливо важливим є перейняття досвіду розвинутих країн, які вже мають більш досконалі системи фінансування аграрного сектору. Певна роль у кредитуванні сільського господарства зарубіжних країн належить універсальним і спеціалізованим комерційним банкам. Зокрема, особливе місце в цій системі займають іпотечні банки. Також, в основі сільськогосподарського кредитування розвинутих країн лежить кооперативна форма існування банківських установ. Саме розвиток кооперативних банків, які взагалі відсутні в Україні, дозволить забезпечити аграріїв необхідними фінансовими ресурсами.

Література:

1. Овсієнко А. М. Особливості кредитування підприємств АПК в сучасних умовах / А. М. Овсієнко. // Економічний вісник університету. – 2016. – №31. – С. 271–277.
2. Калита Т. А. Ефективні напрями активації інвестиційного кредитування агропромислових підприємств / Т. А. Калита. // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. – 2017. – №1. – С. 106–119.
3. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс].- Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=71195
4. Яценко О. В. Механізм банківського кредитування в системі залучення коштів у сільськогосподарське виробництво / О. В. Яценко. // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. – 2016. – №1. – С. 85–99.
5. Кушнір, С. О. Сучасні тенденції банківського та державного кредитування підприємств АПК в Україні [Текст] / Світлана Олександрівна Кушнір, Олександра Віталіївна Гаркуша // Український журнал прикладної економіки. – 2017. – Том 1. – № 4. – С. 72-80.
6. Сороківська З. К. Характерні риси і проблеми розвитку мікрокредитування в Україні / З. К. Сороківська //Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: Щорічник. – Випуск 19/ За заг. ред. М.В. Лазаровича. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 210 с. – С. 56-64.

Галина КОПИЩИК
студентка факультету фінансів
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри банківської справи Забчук Г. М.

ВІДНОВЛЕННЯ ДОВІРИ ДО БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Банківська система будь-якої країни утворюється під впливом багатьох чинників: історичних, економічних, культурних, політичних, юридичних та ряду інших. Разом з тим, винятковезначення для організації та діяльності як конкретної банківської установи, так і банківського сектору загалом має довіра з боку